

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 126/2022-43

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky spoločnosti **GARFIN HOLDING, a. s.**, Dvořákovo nábrežie 8, Bratislava, IČO 31 400 434, právne zastúpenej Advokátskou kanceláriou PROFICIO, s. r. o., Dvořákovo nábrežie 8, Bratislava, IČO 51 180 201, v mene ktorej koná advokátka JUDr. Martina Šamudovská, proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 21 CoE 80/2018-463 z 21. mája 2019 a proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I č. k. 60 Er 348/2017-592 z 29. októbra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 17. januára 2022 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základných práv podľa čl. 11 ods. 1, čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 21 CoE 80/2018-463 z 21. mája 2019 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) a tiež uznesením Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 60 Er 348/2017-592 z 29. októbra 2021 (ďalej len „uznesenie okresného súdu II“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Európska komisia (ďalej len „komisia“) rozhodnutím K (2009) 5791 z 22. júla 2009 (ďalej len „rozhodnutie komisie“) podľa čl. 81 Zmluvy o Európskom spoločenstve (ďalej len „zmluva“) a čl. 53 Dohody o Európskom hospodárskom priestore COMP/39.396 – Činidlá založené na acetylide vápenatom a horčíku pre oceľiarsky a plynárenský priemysel medzi inými v časti čl. 2 rozhodnutia komisie uložila spoločnosti [REDAKOVANÉ] a sťažovateľke (v tom čase pod obchodným menom [REDAKOVANÉ] pozn.) ako jej väčšinovej akcionárke povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť pokutu v sume 19 600 000 eur v lehote do troch mesiacov odo dňa jeho doručenia s tým, že nezaplatením pokuty v lehote jej splatnosti sa bude uplatňovať úrok z omeškania vo výške úrokovej sadzby určenej Európskou centrálnou bankou na jej hlavné refinančné operácie v prvý deň mesiaca, v ktorom bolo rozhodnutie komisie prijaté (1 %, pozn.), navýšenej o 3,5 percentuálneho bodu. Rozhodnutie komisie bolo sťažovateľke doručené 27. júla 2009.

3. Sťažovateľka žalobou z 2. októbra 2009 napadla rozhodnutie komisie na Všeobecnom súde Európskej únie (ďalej len „Všeobecný súd“) a následne 13. októbra 2009 požiadala Všeobecný súd o „odklad výkonu“, resp. účinnosti čl. 2 rozhodnutia komisie a tiež povinnosti poskytnúť bankovú záruku.

4. Predseda Všeobecného súdu prvej inštancie uznesením č. k. T-392/09 R z 20. októbra 2009 [ďalej len „rozhodnutie o odklade“ (ešte pred uplynutím trojmesačnej lehoty na zaplatenie pokuty, pozn.)] rozhodol tak, že účinnosť čl. 2 rozhodnutia komisie v časti povinnosti sťažovateľky zaplatiť pokutu a úroky z omeškania sa odkladá až do vynesenia rozsudku, ktorým sa skončí toto konanie o poskytnutí dočasnej úľavy.

5. Následne predseda Všeobecného súdu prvej inštancie uznesením č. k. T-392/09 R z 2. marca 2011 medzi iným rozhodol, že povinnosť sťažovateľky poskytnúť komisii bankovú záruku, aby nemusela okamžite zaplatiť pokutu, ktorá jej bola uložená podľa čl. 2 rozhodnutia komisie, sa odkladá, až kým nenastane jedna z nasledujúcich dvoch udalostí (podľa toho, ktorá nastane skôr): 1. splatnosť dlhodobých úverov 11. júla 2012 alebo 2. vnesenie rozsudku, ktorým sa skončí pojednávanie vo veci samej, a to za tam špecifikovaných predpokladov.

6. Všeobecný súd (tretia komora) vo veci sp. zn. T-392/09 rozsudkom č. 550245 z 12. decembra 2012 žalobu sťažovateľky proti rozhodnutiu komisie zamietol. Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky bol tento rozsudok opatrený potvrdením o vykonateľnosti.

7. Európska únia (ďalej aj „oprávnená“) konajúca prostredníctvom komisie sa tak návrhom na vykonanie exekúcie zo 17. marca 2017 v zmysle zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom do 31. marca 2017 (ďalej len „Exekučný poriadok“), na základe rozhodnutia komisie – exekučného titulu domáha

proti sťažovateľke (povinnej) vymoženiu sumy 1 977 124,36 eur s príslušenstvom. V danej exekučnej veci sa na okresnom súde konanie vedie pod sp. zn. 60 Er 348/2017.

8. Okresný súd poverením č. 5101 105705 zo 6. apríla 2017 poveril vykonaním exekúcie súdneho exekútora JUDr. Ladislava Jakubca, exekútorský úrad, Zámocká 30, Bratislava (ďalej len „súdny exekútor“).

9. Sťažovateľka (povinná) proti upovedomeniu súdneho exekútora o začatí exekúcie podala riadne a včas námietky, o ktorých okresný súd uznesením č. k. 60 Er 348/2017-322 zo 14. marca 2018 (ďalej len „uznesenie okresného súdu I“) rozhodol tak, že jej námietkam proti exekúcii a trovám exekúcie vyhovel.

10. Proti uzneseniu okresného súdu I v časti výroku o vyhovení námietkam povinnej proti exekúcii podala oprávnená riadne a včas odvolanie, o ktorom bolo rozhodnuté uznesením krajského súdu tak, že krajský súd uznesenie okresného súdu I v časti výroku o vyhovení námietkam sťažovateľky proti exekúcii zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

11. Následne uznesením okresného súdu II bolo rozhodnuté tak, že okresný súd námietky sťažovateľky proti exekúcii zamietol. Uznesenie okresného súdu II nadobudlo právoplatnosť 19. novembra 2021.

II.

Argumentácia sťažovateľky

12. Kľúčová právna argumentácia sťažovateľky, ktorou odôvodňuje namietané porušenie označených základných práv podľa ústavy, listiny, ako aj práv podľa dohovoru a dodatkového protokolu spočíva v tvrdení, že krajský súd a následne aj okresný súd viazaný právnym názorom krajského súdu nesprávne právne posúdili právne účinky „odkladu výkonu“ rozhodnutia komisie v časti čl. 2, dôsledkom čoho nesprávne určili moment splatnosti pokuty, a tým aj vzniku nároku oprávnenej na úroky z omeškania (pozri body 14 a 15 ústavnej sťažnosti).

13. V nadväznosti na už uvedené sťažovateľka medzi inými namieta:

13.1. rozhodnutím o odklade z 20. októbra 2009 bol výkon čl. 2 rozhodnutia komisie odložený ešte pred uplynutím trojmesačnej lehoty na zaplatenie pokuty, t. j. pred 28. októbrom 2009, sťažovateľka so zaplatením pokuty nebola v omeškaní, a preto nebola povinná ani platiť úroky z omeškania,

13.2. všeobecné súdy však «... bez bližšieho zdôvodnenia, aplikovali výklad, že „odklad výkonu“ *Rozhodnutia Komisie predstavuje iba odklad vykonateľnosti/exekučnej vymáhateľnosti ... s tým, ... že nárok na úroky z omeškania vznikol počas celej doby odkladu...*»,

13.3. právny záver, ku ktorému všeobecné súdy dospeli, nemožno z čl. 288 a 299 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) vôbec vyvodiť, preto nie je jasné, aké konkrétne právne normy mali na mysli, keď v rámci odôvodnenia svojich rozhodnutí odkazovali na únieové právo (pozri body 20 až 28 ústavnej sťažnosti),

13.4. krajský súd nesprávne spojil pojmy „účinnosť“ rozhodnutia komisie podľa čl. 297 ods. 2 poslednej vety ZFEÚ a „vykonateľnosť“ rozhodnutia komisie podľa čl. 299 ZFEÚ (pozri body 31 až 36 ústavnej sťažnosti),

13.5. oproti názoru krajského súdu nevidí žiadny zmysel rozlišovať medzi „odkladom výkonu“ rozhodnutia zakladajúcim prekážku na pokračovanie vo výkone rozhodnutia a „odkladom vykonateľnosti“ rozhodnutia zakladajúcim prekážku už aj na začatie výkonu rozhodnutia (pozri body 39 až 46 ústavnej sťažnosti),

13.6. v uznesení krajského súdu, ako aj v uznesení okresného súdu II absentuje logická právna analýza najmä európskeho práva a právnych účinkov „odkladu výkonu“ rozhodnutia komisie (pozri bod 49 ústavnej sťažnosti),

13.7. tvrdenia všeobecných súdov sú protirečivé, resp. zmätočné, keď na jednej strane uvádzajú, že «... *povinnosť zaplatiť uložенú pokutu povinnému jednoznačne vznikla dňom nasledujúcim po dátume oznámenia tohto rozhodnutia... t. j. dňom 28.7.2009*», avšak na strane druhej dodávajú, že „*uplynutie lehoty 3 mesiacov od dátumu oznámenia rozhodnutia komisie zakladalo nie splatnosť pokuty, ale... automatickú splatnosť úrokov...*» (pozri bod 51 ústavnej sťažnosti),

13.8. sťažovateľka sa pýta, „*Ako teda môže začať nabiehať úrok z omeškania, ak samotná splatnosť ani nenastala?*“ (pozri bod 53 ústavnej sťažnosti),

13.9. všeobecné súdy úplne opomínajú a popierajú charakter a účel „odkladu výkonu“ rozhodnutia komisie, keď uvádzajú, že Všeobecný súd žalobu sťažovateľky proti rozhodnutiu komisie zamietol, čím došlo k potvrdeniu povinnosti sťažovateľky pokutu zaplatiť (pozri body 59 až 61 ústavnej sťažnosti),

13.10. všeobecné súdy nevysvetlili, z akého dôvodu ide v posudzovanom prípade o vec „*acte clair*“, ktorú nie je potrebné predkladať Súdnemu dvoru Európskej únie (ďalej len „SDEÚ“) ako prejudiciálnu otázku (pozri bod 65 ústavnej sťažnosti),

13.11. všeobecné súdy sa nevysporiadali so sťažovateľkou v priebehu konania vznesenými podstatnými argumentmi, ktorými boli najmä tieto: «... (i) *gramatický výklad... „odkladu výkonu“ v jeho anglickej jazykovej verzii ako „suspension of operation“... (ii) ustálená judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky... a odklon od ktorej... nevysvetlili... (iii) uplatnenie pravidiel základnej právnej logiky...*» (pozri bod 69 ústavnej sťažnosti).

14. Vzhľadom aj na už uvedené sťažovateľka považuje závery všeobecných súdov za zmätočné a popierajúce pravidlá formálnej a právnej logiky do takej miery, že uznesenie krajského súdu ako aj uznesenie okresného súdu II sú ústavne neudržateľné, zjavne svojvoľné, a tým arbitrárne.

15. Okrem toho sťažovateľka tvrdí, že pokiaľ ide o posúdenie právnych následkov „odkladu výkonu“ rozhodnutia komisie, bolo úplne evidentné, že ide o právnu otázku o výklade právnych aktov európskeho práva, ktorá v posudzovanom prípade nemôže byť považovaná za „*acte clair*“, a preto nepredloženie prejudiciálnej otázky SDEÚ zakladá porušenie jej základného práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi, ktorým sa rozumie aj sudca SDEÚ (pozri body 84 až 89 ústavnej sťažnosti).

16. Sťažovateľka tiež argumentuje, že na základe uznesenia okresného súdu II súdny exekútor získal možnosť exekúciou znížiť hodnotu jej majetku o sumu 1 977 124,36 eur s príslušenstvom, v dôsledku čoho došlo aj k zásahu do jej majetkových práv (pozri body 90 až 91 ústavnej sťažnosti).

17. V sťažovateľkinej procesnej situácii podanie návrhu na zastavenie exekúcie už nemôže byť považované za účinnejší prostriedok obrany proti exekúcii, jeho nepodanie nemôže predstavovať prekážku nevyčerpania všetkých právnych prostriedkov nápravy, a tak zakladať neprípustnosť ústavnej sťažnosti (pozri body 92 až 101 ústavnej sťažnosti).

18. Z uvedených dôvodov sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, základného práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj práva na pokojné užívanie svojho majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu uznesením krajského súdu a tiež uznesením okresného súdu II. Uznesenie krajského súdu a uznesenie okresného súdu II žiada zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Zároveň si uplatňuje aj náhradu trov konania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

19. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

20. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľky obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

21. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľkou formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľky je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to v časti proti uzneseniu krajského súdu ako takú, ktorá je podaná oneskorene [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde], a v prevyšujúcom rozsahu ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy, základných práv podľa čl. 11 ods. 1, čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu uznesením krajského súdu:

22. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

23. V nadväznosti na citované ustanovenie zákona o ústavnom súde ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej jednou zo základných podmienok prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde]. V prípade podania ústavnej sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (IV. ÚS 14/03, II. ÚS 695/2014, III. ÚS 175/2020).

24. Sťažovateľka v konaní pred ústavným súdom namieta porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, základného práva nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj práva na pokojné užívanie svojho majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu uznesením krajského súdu.

25. Z hľadiska naplnenia § 124 zákona o ústavnom súde je sťažovateľkou podaná ústavná sťažnosť v tejto časti už *prima facie* podaná po uplynutí zákonnej dvojmesačnej lehoty. Podľa zistenia ústavného súdu uznesenie krajského súdu bolo sťažovateľke, resp. jej právnej zástupkyňi doručené 19. júna 2019 a toho istého dňa nadobudlo aj právoplatnosť.

26. Keďže zmeškanie lehoty na podanie ústavnej sťažnosti nemožno odpustiť a sťažovateľke táto lehota uplynula dávno pred podaním jej ústavnej sťažnosti, ústavný súd jej ústavnú sťažnosť v časti proti uzneseniu krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej oneskoreného podania (III. ÚS 608/2017, III. ÚS 175/2020).

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy, základných práv podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu II:

27. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

28. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania, a preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (porovnaj napríklad *Georgidias v. Grécko* z 29. 5. 1997, Recueil III/1997).

29. Nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj čl. 36 ods. 1 listiny (napr. I. ÚS 5/00, I. ÚS 164/04).

30. Zásada zákonného sudcu predstavuje v právnom štáte jednu zo základných garancií nezávislého a nestranného rozhodovania súdu a sudcu. Táto zásada je ústavnou zárukou pre každého účastníka konania, že v jeho veci bude rozhodovať súd a sudcovia, ktorí sú na to povolaní podľa vopred známych pravidiel, ktoré sú obsahom rozvrhov práce upravujúcich pridelovanie súdnych prípadov jednotlivým sudcom tak, aby bola zachovaná zásada náhodného pridelovania súdnej agendy a aby bol vylúčený (pre rôzne dôvody a rozličné účely) výber súdov a sudcov „*ad hoc*“ (m. m. I. ÚS 239/04, IV. ÚS 257/07). Rozhodovanie veci zákonným sudcom (aj súdom) je tak základným predpokladom na naplnenie podmienok spravodlivého procesu (IV. ÚS 345/09).

31. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci

a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 59/2019).

32. Vychádzajúc z týchto základných princípov, ústavný súd posúdil ústavnú sťažnosť sťažovateľky aj vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresného súdu II.

33. Po preskúmaní napadnutého uznesenia okresného súdu II ústavný súd argumentáciu sťažovateľky, podľa ktorej okresný súd nesprávne právne posúdil právne účinky „odkladu výkonu“ rozhodnutia komisie v časti čl. 2, dôsledkom čoho nesprávne určil moment splatnosti pokuty, a tým aj vzniku nároku oprávnenej na úroky z omeškania, nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov uznesenia okresného súdu II. Podľa názoru ústavného súdu odôvodnenie uznesenia okresného súdu II zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie súdnych rozhodnutí.

34. Okresný súd v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia v úvode vlastnej právnej argumentácie poukázal na čl. 278, 288 a 299 ZFEÚ (ich citáciou, pozn.), v zmysle ktorých žaloby podané na SDEÚ nemajú odkladný účinok, rozhodnutia inštitúcií Európskej únie sú záväzné a právne akty komisie, ktoré ukladajú peňažný záväzok osobám iným, než sú členské štáty, sú vykonateľné. Výkon rozhodnutia sa riadi predpismi občianskeho práva procesného štátu, na ktorého výsostnom území sa vykonáva, a oprávnená strana môže o výkon rozhodnutia v súlade s vnútroštátnym právom požiadať priamo príslušný orgán. Okresný súd, odvolajúc sa na právny záver vyjadrený v uznesení krajského súdu, ktorým bol podľa § 391 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) viazaný, zároveň argumentoval tak, že sťažovateľke vznikla povinnosť zaplatiť pokutu v lehote do troch mesiacov odo dňa doručenia rozhodnutia komisie 28. júla 2009 [čo je nasledujúci deň po doručení (oznámenia) rozhodnutia komisie sťažovateľke, pozn.], čím sa rozhodnutie komisie stalo účinným. Aj keď možno prisvedčiť sťažovateľke, že tvrdenie okresného súdu, podľa ktorého „... uplynutie lehoty 3 mesiacov od dátumu oznámenia rozhodnutia komisie zakladalo nie splatnosť pokuty, ale... automatickú splatnosť úrokov vo výške určenej rozhodnutím komisie“, pôsobí zmätočne, ale z ostatného pomerne rozsiahleho odôvodnenia uznesenia okresného súdu II je nepochybné, že nebyť rozhodnutia o odklade, čl. 2 rozhodnutia komisie by sa stal vykonateľným márnym uplynutím trojmesačnej lehoty na zaplatenie pokuty. Rozhodnutím o odklade však bol výkon rozhodnutia komisie v časti čl. 2 odložený iba dočasne na čas do vynesenia rozsudku, ktorým sa skončí konanie o žalobe, t. j. právne účinky rozhodnutia o odklade sú obmedzené do skončenia konania o žalobe. Ako okresný súd uviedol, „V danom prípade jedine rozhodnutie všeobecného súdu vo veci samej, ktorým by všeobecný súd vyhovel žalobe povinného a zrušil alebo znížil uloženú pokutu, by malo za následok zánik povinnosti povinného plniť uloženú povinnosť...“. Inými slovami, pre zamietnutie žaloby sťažovateľky proti rozhodnutiu komisie Všeobecným súdom je sťažovateľka povinná plniť podľa tohto rozhodnutia komisie tak, ako keby k vydaniu rozhodnutia o odklade nebolo došlo. Dôsledkom toho okresný súd ustálil, že oprávnenej proti sťažovateľke (povinnej)

vznikol na základe rozhodnutia komisie nárok na úroky z omeškania vo výške 4,5 % z nezaplatenej pokuty od uplynutia lehoty troch mesiacov od doručenia (oznámenia) rozhodnutia komisie, t. j. od 28. októbra 2009 (pozri body 12 až 19 odôvodnenia uznesenia okresného súdu II).

Podľa názoru ústavného súdu odôvodnenie uznesenia okresného súdu II je presvedčivé, zrozumiteľné a konanie nevykazuje znaky podstatných pochybení procesného charakteru. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom okresného súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

35. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti zároveň namieta, že nepodaním návrhu na začatie prejudiciálneho konania pred SDEÚ podľa § 162 ods. 1 písm. c) CSP vo veci právneho posúdenia otázky právnych účinkov „odkladu výkonu“ rozhodnutia komisie pre určenie momentu splatnosti pokuty, a tým vzniku nároku oprávnenej na úroky z omeškania, bolo porušené jej základné právo nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 listiny.

36. K sťažovateľkou namietanému (ne)konaniu o prejudiciálnej otázke ústavný súd poukazuje na to, že účelom a podstatou konania o prejudiciálnej otázke je podľa stabilizovanej judikatúry SDEÚ spolupráca vnútroštátneho súdu so SDEÚ pri výklade práva Európskej únie. Konanie podľa čl. 234 zmluvy je založené na del'be úloh medzi vnútroštátnymi súdmi a SDEÚ. Je vecou len vnútroštátneho súdu, pred ktorým začal spor a ktorý nesie zodpovednosť za súdne rozhodnutie, posúdiť so zreteľom na konkrétne okolnosti veci nevyhnutnosť rozsudku o prejudiciálnej otázke na vydanie rozsudku vo veci samej, ako aj relevantnosť otázok, ktoré položí SDEÚ. V dôsledku toho je SDEÚ v zásade povinný rozhodnúť, pokiaľ sa položené otázky týkajú výkladu práva Európskej únie (napríklad rozsudok z 11. 7. 2006, Chacón Navas, C 13/05, bod 32 a tam citovaná judikatúra). Povinnosť predložiť prejudiciálnu otázku SDEÚ podľa čl. 234 zmluvy (resp. čl. 267 ZFEÚ) platí len pre taký vnútroštátny súd, ktorý je súdom poslednej inštancie v konkrétnom spore alebo v inej právnej veci, t. j. súdom, proti ktorého rozhodnutiu nemožno podať žiaden opravný prostriedok. Ak taký súd, ktorý je súdom, proti ktorého rozhodnutiu už niet žiadneho opravného prostriedku, nepredloží prejudiciálnu otázku SDEÚ, hoci tak urobiť mal, otvára sa otázka ústavnosti jeho postupu so zreteľom na čl. 46 ods. 1 a 4 a čl. 48 ods. 1 ústavy, pričom treba pripomenúť aj jeho povinnosť podľa čl. 2 ods. 1 v spojení s § 162 ods. 1 písm. c) CSP zabezpečiť spravodlivú a účinnú ochranu práv a oprávnených záujmov strán sporu tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty.

37. Povinnosť predložiť prejudiciálnu otázku nevzniká v každom prípade. Súdy, ktoré sú z dôvodu svojho postavenia vo vnútroštátnom súdnom systéme povinné predkladať prejudiciálne otázky, sa môžu tejto povinnosti vyhnúť za splnenia niektorého alebo viacerých nasledujúcich predpokladov:

- a) ak by odpoveď na prejudiciálnu otázku nemala žiadny význam pre vytvorenie právneho základu na rozhodnutie vo veci samej,
- b) ak ide o otázku, ktorá bola v skutkovo a právne podobnom prípade vyriešená SDEÚ, alebo o právnu otázku, ktorá sa vyriešila v judikatúre SDEÚ bez zreteľa na to, v akých konaniach bola predložená (princíp „*acte éclairé*“),
- c) ak je výklad práva Európskeho spoločenstva alebo Európskej únie taký jasný, že nevznikajú žiadne rozumné pochybnosti o výsledku [princíp „*acte clair*“ (I. ÚS 110/2013, podobne II. ÚS 79/2013)].

38. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti uviedol, že len zásadné a kvalifikované pochybenie pri rozhodovaní o (ne)predložení prejudiciálnej otázky, ktoré môže spočívať vo svojvoľnom či na prvý pohľad celkom nesprávnom nepredložení prejudiciálnej otázky SDEÚ v prípade, keď súd sám o interpretácii práva Európskej únie mal pochybnosti a predbežnú otázku nepredložil, má za následok porušenie základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie, keďže týmto spôsobom by bola svojvoľne popretá právomoc SDEÚ (II. ÚS 129/2010, porovnaj aj rozhodnutie Spolkového ústavného súdu BVerfGe 82, 159 a uznesenie Ústavného súdu Českej republiky č. k. IV. ÚS 154/08 z 30. júna 2008; I. ÚS 363/2013).

39. Podľa zistenia ústavného súdu oprávnená v rámci svojho odvolania proti uzneseniu okresného súdu I podala podnet, aby krajský (odvolací) súd podal SDEÚ návrh na konanie o prejudiciálnej otázke v znení: „*Mali by sa ustanovenia o úrokoch z omeškania podľa článku 86 Nariadenie komisie (ES, Euratom) č. 2342/2002 z 23. decembra 2002... vykladať tak, že sa nezaplatená pokuta uložená rozhodnutím komisie... úročí aj počas doby odkladu výkonu rozhodnutia, nariadeného predsedom všeobecného súdu v prípade, keď následne došlo k zamietnutiu žaloby na zrušenie rozhodnutia komisie o uložení pokuty?*“ Oprávnená súčasne s poukazom na § 162 ods. 1 písm. c) CSP navrhla, aby krajský súd pre podanie návrhu na konanie o ňou predostretej prejudiciálnej otázke konanie prerušil. Zároveň aj sťažovateľka (povinná) v konaní o odvolaní oprávnenej proti uzneseniu okresného súdu I podala podnet, aby krajský (odvolací) súd podal SDEÚ návrh na konanie o prejudiciálnej otázke v znení: „*Má rozhodnutie predsedu Súdu prvého stupňa Európskych spoločenstiev... ktorým sa pred splatnosťou pokuty uloženej rozhodnutím... komisie rozhodne o odklade rozhodnutia... komisie o uložení pokuty, napadnutého následne žalobou na Súde prvého stupňa... za následok odklad splatnosti uloženej pokuty a teda aj odklad povinnosti povinného platiť úroky z omeškania... počas platnosti rozhodnutia predsedu Súdu prvého stupňa?*“ V danej súvislosti v rámci odôvodnenia uznesenia krajského súdu ten uviedol, že „...*formulované prejudiciálne otázky nie sú vzhľadom na odvolacím súdom... konštatovaný právny záver vyplývajúci zo zisteného skutkového stavu, v nadväznosti na obsah s predmetnou vecou súvisiacich rozhodnutí a z príslušných ustanovení únievého a vnútroštátneho práva pre rozhodnutie odvolacieho súdu podstatné, nakoľko v nadväznosti na podnet oprávneného je nutné konštatovať, že vplyv odkladu výkonu rozhodnutia na úročenie nezaplatenej pokuty uloženej rozhodnutím komisie počas doby odkladu výkonu rozhodnutia nie je v danom prípade spornou otázkou a v nadväznosti na podnet povinného je nutné konštatovať, že ním formulovaná prejudiciálna otázka je bez akéhokoľvek významu pre dané konanie... nakoľko povinný svoju prejudiciálnu otázku formuloval vo vzťahu*

k odkladu povinnosti povinného platiť úroky z omeškania, avšak svoju obranu povinný v danom konaní postavil na tvrdení, že nešlo o odklad povinnosti, ale že povinnosť platiť úroky počas trvania odkladu neexistovala vôbec.“. Z uvedených dôvodov bol uznesením krajského súdu, resp. jeho 2. výrokom návrh oprávnenej na prerušenie konania zamietnutý.

40. Sťažovateľka však po zrušení uznesenia okresného súdu I uznesením krajského súdu a vrátení veci okresnému súdu na ďalšie konanie v rámci písomného podania z 20. novembra 2019 opäť podala podnet, aby tentokrát okresný súd podal SDEÚ návrh na konanie o prejudiciálnej otázke (po úprave formulácie ňou v odvolacom konaní predostretej otázky, pozn.) v znení: *„Má rozhodnutie predsedu Všeobecného súdu Európskej únie... ktorým sa rozhodlo o odklade účinkov rozhodnutia... komisie o uložení pokuty, ktoré bolo napadnuté žalobou na Všeobecnom súde... za následok odklad splatnosti uloženej pokuty a vzhľadom na to súčasne neexistenciu povinnosti navrhovateľa platiť úroky z omeškania z uloženej pokuty... počas platnosti rozhodnutia predsedu Všeobecného súdu... o odklade účinkov rozhodnutia... komisie... ?“*

Podľa názoru ústavného súdu podstata všetkých troch navrhnutých formulácií *„prejudiciálnych otázok“* bola zameraná na zodpovedanie, či na základe rozhodnutia komisie (exekučného titulu) má oprávnená proti sťažovateľke pre nezaplatenie pokuty včas nárok na úroky z omeškania v tam učenej sume aj za obdobie odkladu vykonateľnosti čl. 2 rozhodnutia komisie (rozhodnutím o odklade) *„do vynesenia rozsudku, ktorým sa skončí toto konanie o poskytnutí úľavy“*, t. j. do vynesenia rozsudku o zamietnutí žaloby proti rozhodnutiu komisie (pozri rozhodnutie o odklade, s. 3). Vzhľadom na to už krajský súd v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia, ktorým bol okresný súd viazaný, uviedol, že v danom prípade nie je spornou otázkou, či účinok rozhodnutia o odklade vykonateľnosti nemá vplyv na úročenie nezaplatenej pokuty uloženej rozhodnutím komisie v kritickej dobe, resp. že odpovede na formulované otázky by nemali žiadny význam pre vytvorenie právneho základu na rozhodnutie vo veci samej. Ústavný súd v okolnostiach preskúmvanej veci nedospel k záveru, že by okresný súd nepredložením prejudiciálnej otázky SDEÚ podľa § 162 ods. 1 písm. c) CSP v spojení s čl. 267 ZFEÚ porušil sťažovateľkou označené práva vrátane základného práva nebyť odňatý jej zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny.

41. Podľa názoru ústavného súdu z uznesenia okresného súdu II nevyplýva taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Okresný súd pri rozhodovaní a odôvodňovaní svojho právneho záveru, súc viazaný právnym názorom krajského súdu, správne interpretoval a aplikoval ustanovenia relevantných právnych noriem, jeho závery sú dostatočne odôvodnené a nevykazujú žiadne znaky svojvôle. V súvislosti so sťažovateľkou deklarovanej prejavom nespokojnosti s napadnutým uznesením okresného súdu II ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie príslušného súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníkov konania. Podstatou je, aby postup takého súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný, aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

42. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti v súlade s § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu uznesením okresného súdu II:

43. K rovnakému záveru ústavný súd dospel aj v súvislosti s námietkou porušenia základného práva sťažovateľky vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu uznesením okresného súdu II. Základné právo vlastniť majetok je právom hmotnoprávnej povahy. Sťažovateľka jeho porušenie argumentačne odvíjala od namietaného porušenia jej práva procesnej povahy – základného práva na súdnu ochranu, resp. jej práva na spravodlivý súdny proces. Vychádzajúc z argumentácie sťažovateľky, nevyhnutným predpokladom porušenia jej hmotného práva vlastniť majetok by bol záver, že došlo k porušeniu jej procesných práv. Keďže ústavný súd vylúčil možnosť porušenia označených procesných práv sťažovateľky napadnutým uznesením okresného súdu II, rovnako dospel k záveru o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti sťažovateľky aj v časti, ktorou namietala porušenie svojho označeného hmotného práva.

44. Ústavný súd je toho názoru, že niet relevantnej spojitosti medzi napadnutým uznesením okresného súdu II a namietaným porušením základného práva sťažovateľky vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny, ako ani práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu. V ústavnou sťažnosťou napadnutom uznesení okresného súdu II nezistil taký výklad a aplikáciu zákonných predpisov rozhodných pre posudzovanú vec, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné so základným právom vlastniť majetok podľa ústavy a listiny, resp. právom na pokojné užívanie majetku podľa dodatkového protokolu. S prihliadnutím na zákonnosť uznesenia okresného súdu II odmietol ústavný súd ústavnú sťažnosť aj v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

45. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uplatnenými v jej ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. marca 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu